

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 191.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Rezultat londonskega posvetovanja:

Češkoslovaško republiko hočejo razkosati

Po prvih, uradno še nepotrjenih informacijah se francoski in angleški državni pristali na vse glavne zahteve Hitlerja in so pripravljene odobriti odepitev pretežno nemških pokrajin od Češkoslovaške in njihovo priključitev Nemčiji

LONDON, 19. sept. r. Na povabilo angleške vlade sta včeraj zjutraj prišla v letalom v London francoski ministri predsednik Daladier in zunanji minister Bonnet, da se skupno z angleškimi državni posvetujejo o položaju, ki je nastal po berchtesgadenskem sestanku Chamberlaina in Hitlerja, ter da skušajo skupno najti izhod iz zagate, v katero je zašel češkoslovaški problem.

Posvetovanja angleških in francoskih državnikov so se pričela ob 10. dopoldne in so trajala s kratkim popoldanskim in večernim odmorom ves dan do globoko v noč. Francoski državniiki so šele zjutraj ob 1. zapustili Downing Street in se vrnili na francosko posla-ništvo, kjer so prenočili. Dovi ob 8. sta Daladier in Bonnet s svojimi spremljevalci z letalom odpotovala nazaj v Pariz.

Prav tako je tudi sklicana seja angleške vlade. Na tej seji bodo obravnavali vse glavne zahteve Hitlerja in se pripravljajo odobriti odepitev pretežno nemških pokrajin od Češkoslovaške in njihovo priključitev Nemčiji. Po prvih informacijah lista naj bi se ves problem uredil takole: 1. Za okraje, v katerih je pri zadnjih občinskih volitvah glasovalo 75 odstotkov volilcev za Henleina, se smatra, da žele priključitev k Nemčiji. 2. Nove meje naj se določijo po praktičnih vidikih, upoštevajoč pri tem ne samo geo-

grafsko lego, nego tudi gospodarske interese. 3. V pretežno nemških okrajih, kjer je glasovalo za Henleina manj kakor 50 odstotkov volilcev, naj se uvede avtonomija. 5. Mešane pokrajine naj se po možnosti izravnavajo na ta način, da se na ta način dobilo čimbolj narodnostno homogene pokrajine. 6. Za narodne manjšine, ki bi ostale v okviru CSR in ki se ne bi priključile k Nemčiji, morajo prevzeti velesile jamstvo njihovih pravic. 7. To velja tudi v pogledu madžarske in poljske manjšine. 8. Za nove meje češkoslovaške republike bodo jamčile sosednje države in velesile. 9. Češkoslovaška se mora odločiti svojemu zavezništvu s Francijo in Rusijo. Na ta način je po mnenju lista v polnem obsegu ustrezno vsem željam Hitlerja.

O čem so razpravljali v Londonu

Angleži hočejo v vsem ustreči Hitlerju in mu brez plebiscita izročiti pretežno nemški del sudetskih pokrajin

Posebni Havasov dopisnik doznava o včerajšnjih posvetovanjih naslednje podrobnosti:

Francoski in angleški ministri so se včeraj dopoldne in popoldne posvetovali nad sedem ur in pri tem še niso izčrpali vsega, kar je bilo na dnevnem redu. Zato so se po večerji pogovori nadaljevali. Chamberlain je podrobno obvestil francoske zastopnike o Hitlerjevih namelih in obe vladi sta lahko ugotovili, da imata isto stališče o zahtevah sudetskih Nemcev. Kakor se zdi, so angleški državniiki sedaj prepričani, da bi bilo nevarno, če bi sudetski Nemci proti svoji volji ostali v češkoslovaški državi. V Londonu mislijo torej na to, da naj se k Nemčiji priključijo obsejne sudetske pokrajine, kjer je nemško prebivalstvo v večini. Angleški odgovorni državniiki so se postavili na stališče, da naj se popravijo češkoslovaške meje in da se naj del prebivalstva dodeli nemški državi in sicer bi se naj to zgodilo potom direktnih pogajanj med obema vladama. Ta pogajanja pa bi se naj vodila pod kontrolo mednarodne komisije. Pač pa se naj izključijo plebisciti, ker bi prepočasno delovali in bi bil tudi preveč zapleten. Plebiscit bi lahko tudi povečal zahteve drugih manjšin, posebno poljskih in madžarskih.

Francoski državniiki se s tako rešitvijo, ki bi pomenila razkosanje Češkoslovaške, niso strinjali. Daladier in Bonnet sta z vso odločnostjo poudarjala, kako krivično bi bilo zahtevati tako žrtve od Češkoslovaške, ki ji ne bi nikdo ničesar dal za njene izgube, pač pa ji odvzel njene naravne meje na obmejnih gorah.

To iskreno prepričevanje je vplivalo na angleške državniike. Chamberlain je zaradi tega predlagal, da bi bilo treba novi Češkoslovaški dati mednarodna jamstva in to potem novega teritorialnega pravilnika. Naglašal je, da bi Anglija prevzela tako jamstvo vkljub tradicionalni opoziciji angleških uradnih krogov, ki so

proti temu, da bi Anglija sprejemala kaka jamstva na evropskem kontinentu. Na ta način naj bi bila neodvisnost Češkoslovaške v bodoče zajamčena s pogodbo, ki bi bila slična locarnski pogodbi in ki bi jo podpisale sosednje države CSR, to so Nemčija, Poljska, Madžarska, Rumunija in pa še Velika Britanija, Francija in Italija. Češkoslovaška pa bi se morala odpovedati svojim pogodbam s Francijo in Sovjetsko Rusijo.

Prav tako bodo uradno obvestili iz Pariza in Londona o stališču angleške in francoske vlade ter ji bodo naročili, da naj brez oklevanja odgovori na ta predlog.

Chamberlain se zmeraj vztraja pri tem, da se bo v tork ali pa najpозnejše v sredo sestal s Hitlerjem v Godesbergu. Se danes bo seja angleške vlade, na kateri bo Chamberlain sporočil francosko-angleške sklepe ter zahteval soglasen sklep svojih ministrskih tovarišev. Pred ponočnim nadaljevanjem razgovorov sta imela Daladier in Bonnet posebno konferenco s svojimi sodelavci v francoskem poslanstvu. Istočasno so člani ožjega angleškega kabineta konferirali v Downing Streetu, pričakujoč francoske državniike. Po včerajšnji sedemurni konferenci in razpravi ter posebnih konferencah kakor tudi po snočni seji se je v političnih krogih zatrjevalo, da so se pojavile velike težave. Od Daladierovega spremstva je dobil zastopnik United Pressa pozno zvečer zagotovilo, da je po dolgotrajnih razpravah uspelo, da sta se angleški in francoski stališči precej zblizali. Kakor se doznava, je delalo vprašanje plebiscita na konferenci največje težave. Daladier in Bonnet sta se sklicevala na stališče češkoslovaške vlade in sta se trudila, kakor zatrjujejo, da bi našla drugo rešitev. Vse kaže, da gre angleško stališče dalje, kakor mislijo predstavniki francoske vlade, da bi bilo sprejemljivo za Prago in za francosko javnost.

Uradni komunike

Popoln sporazum med Francijo in Anglijo

LONDON, 19. sept. e. Konferenca je bila zaključena nekaj po polnoči. Ob pol 1. zjutraj je bil izdan komuniké, v katerem pravijo, da je bilo na konferenci doseženo popolno soglasje med francoskim in angleškim stališčem. Komuniké se glasi:

Po vsestranskem razmotrivanju mednarodnega položaja so pred-

stavniki Anglije in Francije dosegli popoln sporazum glede politike, ki jo je treba izvajati glede izvedbe miroljubne rešitve češkoslovaškega vprašanja. Obe vladi upata, da je mogot splošen sporazum v interesu evropskega mira.

Skupna nota Češkoslovaški

s pozivom CSR, naj pristane na predlagano rešitev sudetsko-nemškega problema

London, 19. sept. e. Daladier in Bonnet sta davi ob 8. z letalom odletela v Pariz. Na vprašanje, ali bo odpotoval v Godesberg na sestanek s Hitlerjem, je Daladier kratko odgovoril: Ne! Doznava, da sta bila na snočni konferenci izdelana dva dokumenta, od katerih bo eden izročil kancelarju Hitlerju po Chamberlainu v Godesbergu, drugi pa predstavlja noto, ki bo poslana češkoslovaški vladi in v kateri zahtevajo, da sprejme postavljene pogoje za rešitev krize.

United Press javlja iz zanesljivega vira, da izid snočne konference v marsičem predstavlja uspeh za Hitlerja. So-

glasje s Hitlerjevimi predlogi naj bi bilo po vestih United Pressa vsebovano v naslednjih treh točkah:

1. Odepitev tistih krajev v sudetskem področju, v katerih ima nemško prebivalstvo veliko večino.
  2. Avtonomija v drugih okrajih na področjih s mešanim prebivalstvom.
  3. Mednarodno poročilo za češkoslovaške meje.
- Največje težave na snočni seji je predstavljal odpor nekaterih članov angleške vlade, da naj bi Anglija sprejela poročilo revidiranih češkoslovaških mej po novem načrtu.

Vsem željam Hitlerja bo ustrezno

Prvi komentarji angleških listov

London, 19. septembra. h. Današnji angleški listi se obirno bavijo s posvetovanji francoskih in angleških državnikov ter navajajo razne kombinacije, ki se kolportirajo v londonskih političnih krogih o načinu rešitve češkoslovaške krize.

»Daily Mail« piše, da so se Angleži in

Francozi sporazumeli, naj se predlaga rešitev češkoslovaškega problema na naslednji način: 1. Odstop Nemčiji popolnoma nemških pokrajin, ki meje na Nemčijo; 2. V mešanih pokrajinah naj se uvede sistem kantonalne avtonomije, pri čemer naj bi si prebivalstvo svobodno iz-

Češkoslovaški „Ne.“

Na take pogoje in predloge Češkoslovaška ne more in ne bo nikdar pristala

PRAGA, 19. sept. br. Prve vesti o londonskih sklepih francoskih in angleških državnikov, ki so prispеле v Prago, so izvale v vsej češkoslovaški javnosti veliko presenečenje. Vladni krogi glede teh predlogov niso zavzeli še nikakega stališča, ker še čakajo na avtentično poročilo, vendar pa izjavljajo, da predlogi, kakor jih navajajo angleški listi, za Češkoslovaško pod nobenim pogojem niso sprejemljivi, ker

bi to pomenilo konec državne samostojnosti in popolno razkosanje države na male avtonomne pokrajine, ki bi lahko vsak dan proglasile svojo odepitev od skupne države in se priključile katerikoli drugi državi. Prav tako v Pragi nihče ne misli na to, da bi se Češkoslovaška odpovedala svojim zavezništvom. Na take predloge Češkoslovaška nima drugega odgovora kakor najodločnejši in kategorični: Ne!

Protest češkoslovaške vlade

CSR ne more pristati na nobeno rešitev, ki bi bila dogovorjena brez njenega sodelovanja

LONDON, 19. sept. br. Češkoslovaški poslanik v Londonu dr. Jan Masaryk je prišel sinoči ob 20. v zunanje ministristvo ter izročil noto češkoslovaške vlade, v kateri zahteva češkoslovaška vlada, da se pritegne k posvetovanjem, ter protestira proti temu, da bi se brez

njenega sodelovanja odločalo o zadevah, ki so življenske važnosti za češkoslovaški narod in češkoslovaško republiko. Češkoslovaška vlada izjavlja v tej noti, da ne bi mogla pristati na nobeno rešitev, ki bi bila sprejeta brez njenega sodelovanja.

Češkoslovaška hoče mir in svobodo

Predsednik vlade dr. Milan Hodža o stališču Češkoslovaške — Plebiscit nesprejemljiv

Praga, 19. sept. r. Ministrski predsednik dr. Hodža je imel včeraj popoldne govor po radiju, v katerem je orisal stališče vlade in pozval prebivalstvo, naj ohrani red in mir, da bo mogoče uspešno braniti interese domovine. Med drugim je dejal:

Vsej Evropi je znan potek naših razgovorov z Nemci. Ves svet ve, da smo po zelo težkih pogajanjih našli podlago, sprejemljivo za obe strani. Vladi se obtoževati, da je postopala preveč energično. Zavračamo te obtožbe. Storišmo samo svoje dolžnost. Dali smo dokaz o svoji dobri volji, ki gre skore da tega, da se odločimo samim sebi. Zadalost smo vstajali in to brez preganjanja. S pomočjo posebnega obsednega stanja smo odstranili najhujše. Izjemni ukrepi, ki jih je vlada podvela, bodo ostali v veljavi vse do tedaj, dokler bo to potrebno.

Vlada se zaveda dvojne odgovornosti, namreč, da je treba na eni strani ohraniti avtoriteto države, na drugi strani pa se zavedati vseh posledic, ki bi moge izhajati iz dejstva, da je sudetsko-nemško vprašanje še vedno nerešeno. Zaradi tega

se hočemo pogajati. Dejstvo, da svet ceni našo pomirljivost in v gotovih stvareh tudi našo energijo, omogoča čvrsto podlago v notranji in zunanji politiki. Češkoslovaška je izpolnila svojo nalogo.

Tudi ostale države morajo to uvideti. Odnosaji med Českoslovaki in Nemci ni treba, da izsveže nove nemire. Plebiscit bi ne prinesel nikake rešitve. Mi vsi smo o tem prepričani. Tam, kjer je plebiscit mogel prinesiti kaj dobrega, je bil že izveden. Če bi bil na Češkoslovaškem plebiscit potreben, bi se bila mirovna konferenca zanj odločila. Toda plebiscit na Češkoslovaškem je nesprejemljiv, ker bi povzročil nove probleme, čisto analogne onim, ki jih imamo sedaj. Češkoslovaška v sedanjih napetostih želi delati za mir.

Predsednik vlade dr. Hodža je nato apeliral na vse državljane, da ohranijo mir in red, ter voljo, da branijo sebe in državo. »Tisti, ki je kriv, da se je zdaj treba toliko boriti« — je končal dr. Hodža — mora računati tudi na mir. Mi hočemo mir in svobodo! Tudi je treba močnega duha in srca. To pa mi imamo!

Italija si je že izbrala svoje mesto

Mussolinijev govor v Trstu — Italija za plebiscit

Trst, 19. sept. r. Italijanski ministri predsednik Mussolini je včeraj obiskal Trst in je imel pri tej priliki govor, v katerem je najprvo razpravljal o položaju Trsta, nato pa je govoril o mednarodni politiki in stališču Italije do češkoslovaškega problema izjavil:

»Kar vam hočem reči, tega mi ne diktira le politika, ampak Rim-Berlin, ki je naša svoja utemeljitev v zgodovinskem razvoju, in tudi ne samo občutki prijateljstva do Madžarov, Poljakov in drugih narodnosti ene države, ki se lahko kasneje razvijejo v eno državo. Kar vam hočem reči, mi narekuje vest in občutek odgovornosti, ne samo italijanska vest, temveč tudi evropska. Problemi, ki nam jih je vnela zgodovina, so se razvili do stopnje, ki jih ne moremo več ignorirati. Rešitev je samo ena, enostavna, logična in razumna, ta, ki je najlažja in najpogostejša. Zato, kar je najlažje in najpogostejše, to je plebiscit.«

rešitev je plebiscit. Plebiscit za vse narodnosti, ki bi jih zahtevalo za narodnost, ki bi bilo prisilno vključeno v ono državo, ki bi morala postati velika Češkoslovaška, a ne kaže danes nobene organske trdnosti.

Tre pa je hiteti, če naj se svet še izogne nemiru in komplikacijam. To mora čuti kritični ministri predsednik, ki se je pošel iz Londona v Monako kot letični glasnik mira. Slika nam kaže, da dovedla do usodnega trčenja. Kljub kampanji iz Moskve se ta rešitev še vrinja v srca evropskih narodov.

Selimo, da bi se v teh poslednjih urah našlo miroljubna rešitev. Če bi to ne bilo mogoče, si želimo, da bi se morebitni spopad omejil. Če pa se tudi to ne bi zgodilo in bi se na ali proti Pragi razporil ves svet, tedaj naj vsi vedo, da si je Italija svoje mesto že izbrala.

Dr. Edvard Beneš

prezident češkoslovaške republike, na katerega gleda vse miroljubno prebivalstvo republike z največjim zaupanjem v pripravljenosti, da bo srečno pripeljal republiko iz sedanjih kritičnih časov v lepšo in mirnejšo bodočnost

Danes seja angleške in francoske vlade

PARIZ, 19. sept. br. Takoj po povratku v Pariz sta odšla ministrski predsednik Daladier in Bonnet k prezidentu republike Lebrunu in ga obvestila o londonskih razgovorih. Ze danes popoldne ali najkasneje jutri dopoldne bo seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika republike. Prav tako je tudi sklicana seja angleške vlade. Na tej seji bosta obe vladi zavzeli svoje stališče do londonskih predlogov.

Izredni ukrepi za dobo treh mesecev

Praga, 19. septembra. AA. (CTK). Na včerajšnji seji vlade je bilo sklenjeno, da se uvedejo za dobo treh mesecev po vsej republiki izredni ukrepi. Med temi ukrepi se navaja omejitve gotovih državljanskih pravic ali popoln njihov prekid. Tičijo se osebne svobode, poštna tajnost, pravice zborovanja in posvetov ter morebiti tudi omejitve svobode tiska. Pokrajinski šefi morajo podvzeti tudi druge ukrepe v duhu čl. 11 zakona o izrednih ukrepih. Ta sklep je stopil v veljavo 17. t. m.

Apel čsl. legionarjev

Praga, 19. sept. AA. (CTK). Združenje češkoslovaških legionarjev je objavilo poziv, naslovljen na Nemce v Češkoslovaški, v katerem med drugim naglašajo, da so se češki legionarji v svetovni vojni borili za svobodo in da so iz tega boja izšli kot zmagovalci. Tudi sedaj se bodo češki legionarji borili proti vsakemu pritisku Akcija, katero je začel Henlein, je že vnaprej obojena na neuspeh. Obratno se na Nemce na Češkoslovaškem, naj skupno s Českoslovaki nastopijo za ohranitev miru ne samo na Češkoslovaškem, nego v vsej Evropi.

Madžari v nemških vodah

Budimpešta, 19. septembra. AA. (Havas). Madžarska vlada je spremenila svoje do sedanje stališče do Češkoslovaške. Madžarski uradni krogi izjavljajo, da jih je k temu prisililo postopanje češkoslovaških oblasti proti Madžarom na Češkoslovaškem. Res so se začeli madžarski vladni krogi na videz način približevati skrajni nacionalistični desnici in nacionalističnim strujam. S tem v zvezi je poslala madžarska vlada protest Češkoslovaški zaradi vojaških ukrepov na madžarski meji. Madžarski časopisi, ki so očitno pod vplivom vlade v Budimpešti, pišejo čedalje bolj ostro o Češkoslovaški ter se pritožujejo vedno huje nad preganjanjem Madžarov onstran meje. Prav tako je znatno, da je cesarska dovolila objavo proglašanja revizionistične lige, ki je plan v zelo agresivnem duhu.

Borzna poročila.

BOURNE, 19. septembra. Beograd 10. — Pariz 11.94, London 21.2875, New York 443.75, Bruselj 74.90, Milan 23.325, Amsterdam 238.60, Berlin 177.70, Praga 15.235, Varšava 83.10, Bukarešta 3.25, Beograd 10. — »Pr. listina« uahwy, 84

Politični obzornik

Sv. Ciril in Metod in Hrvati

Do sedaj je veljalo kot zgodovinsko dejstvo, da sta solunska brata Ciril in Metod pokristjani vse južne in zapadne Slovence. V tem so si bili edini vsi slovanski in drugorodni znanstveniki. Sedaj pa je nastopil v »Hrvatski smotri« fra Kerubin Segvič, znan frankovec, ki iz predvojnega časa (ki si je pridobil sloves branitelja teorije, da Hrvati sploh niso Slovani, marveč da so — gotskega poretka), in dokazuje, da sveta brata nista bila »prosvetitelja Hrvatin in da jim nista dala vere v Krista«. Takole piše: »V drugi polovici 19. stoletja je dobila glagolica nova imena. Češki in slovenski jezikoslovci so jo jeli proučevati in so jo proglasili za staroslovensko pismo, kar so takoj sprejeli tudi hrvatski jezikoslovci. Jezik, katerega se je posluževala hrvatska liturgija, so takisto nekateri imenovali staroslovenski, drugi panonski, tretji starobolgarski, a nekateri celo moravski. Samo ne hrvatski! Razen tega so zavrgli vse, kar so v tem vprašanju napisali naši stari letopisci in zgodovinarji, se rogali Jeronimski tradiciji, oklevetali hrvatske duhovnike, češ da so oni izmislili v 14. veku Jeronimsko predanje, da bi se baje na ta način zavarovali pred preganjanjem latinšev. Postavili so trditve, preko katere ni smel nihče iti, da sta sv. solunska brata Ciril in Metod začela glagolico, da sta ona prevodilca sv. pisma in vseh liturgičnih knjig na staroslovenski jezik, da sta ona prva prosvetitelja Hrvatin in da sta jim ona dala vero v Krista. Najpreprostejši človeški razum ne more takih trditve požreti, ker so v nasprotju z očitno resnico. A če nam je mogoče misliti, da bi en človek, pa naj bi bil tudi svet, mogel v manj kakor enem letu izumiti pismo, prevesti in napisati svete knjige, ko vemo, da je za tak posel sv. Jeronim porabil celo življenje...« — Ker je fra Segvič mislil, da so »Hrvati gotskega poretka, morda seveda tudi ugovarjati trditvi, da bi bila solunska brata pokristjanila Hrvate. Zato pravi, da so Hrvati že davno pred Cirilom in Metod imeli svoje pismo ali pisavo, ki so ga — to se razume — imenovali nekateri gotško, drugi pa jeronimsko, ker je izumitelj tega pisma baje sv. Hjeronim!

Zagonetka

»Kmeti list« primerja pisavo glavnega glasila JRZ »Samoupravca« s pisavo »družnanskega« organa iste stranke »Slovenca« in izjavi: »Samouprava« je glavno glasil JRZ in izhaja v Beogradu. Za borbo proti slovenskim naprednim ljudem je najet za izvedenec pri »Samoupravi« g. Franc Smodej. Nekaj časa je »Samouprava« izdajala škatle gnojnice na slovenski del JNS, čeprav je sto in stokrat že pokopala v grob. Te napade je »Slovenec« in njegova družina vneto ponatiskovala kot mnenje Srbijancev o slovenskih nacionalistih. Ta smrdljiva gnojja katoliške tiskarne se je ponavljala vse do dne 14. avgusta t. l., ko je napravil dr. Maček obisk v Beogradu. Pozneje ne srečavamo v »Samoupravi« nobenih napadov več na JNS in na jugoslovenske nacionaliste, temveč na dr. Mačka, na separatiste in na vse razorne elemente iz Mačkovega tabora in združene opozicije. Pogosto se podčrtava v »Samoupravi« osnovno načelo JRZ politike, ki da je in ostane neomajna na temelju narodnega in državnega edinstva ter napoveduje brezkompromisno borbo vsem, ki tega načela ne priznavajo. Se bolj zanimivo kot to pisanje vodilnega glasila JRZ je pa dejstvo, ki ga vsak čitatelj »Slovenca« opazi, da se slovensko katoliško časopisje, ki je sestavni del vsedržavne JRZ, nič več ne zanima za »Samoupravino« pisanje in da nobenih člankov več ne posnema po svojem vodilnem glasilu.

Čuden nauk

V misijonski tiskarni patrovn tazaristov v Grobljah izhaja tednik »Slovenski delavec«. Ima zeleno zaglavje, da bi nepoučen človek domneval, da je list glasil kakor agrarne skupine, ker je zelena barva, kakor znano, barva kmetijske internacionale. List ureja v Jesenicah znani kaplan, sedaj župnik v Tunjicah Andrej Krizman. Je glasil »Zveze združenih delavcev«, ki jo je ustanovil Krizman se v svojem glasilu bori, kakor smo že zabeležili, za preobnovo človeške družbe in seve tudi države na — stanovski in katoliški podlagi. V tem duhu je objavil v »Slovenskem delavcu« že par člankov. Tu je napisal med drugim tudi to-le: »Mi vemo, da vsak zakon zgubi veljavo, če višji nasprotuje. Tudi oblast zgubi pravico, če sama zakon krši, in so podložniki dolžni, da se upro, če so naredbe oblasti v navzkrižju z naravnimi zakoni.« — Ne da bi se spuščali v razmotrivanje tega Krizmanovega nauka, vprašamo samo, kaj pomeni to, da uvaja tak »revolucionar«, kakršni je tunjski prerok, za pojem »državljan« zopet besedo »podložnik«, ko vendar podložnikov, tlačanov ni več, odkar je bila odpravljena tlaka in robota pred natanko 90 leti?

Vlomi in tatvine

Ljubljana, 19. septembra

Poleg vlomilca Ludvika Kolmana, o katerem smo poročali v soboto, je policija aretirala še tri njegove pajdaše, ki so prav tako vlamjali v hiše na periferiji, zlasti v Dravljah, Podutiku ter drugih okoliških vaseh. Detektivki so ugotovili, da se je tatinska bratovščina že dolgo rada zbirala na Pržanu, kjer so si njeni člani uredili v gozdu zavetišča in kjer so zlasti poleti tu di spali, kadali niso bili na tatinskih pohodih. Podnevi so tam kuhali ter kovali nove naklepe. Kolman je s svojimi tovariši prehal čisto tudi čez Prevalnik nad Glinčami v vasi ob cesti v Polhov gradec. Policija ga dolži, da je nedavno napadel tudi nekega župnika na izletu na Sv. Katarino. Vlomilci so vlomili v več hiš v Stranjski vasi in v nekatere hiše po drugih naseljih okrog Dobrove. Najbrž imha Kolman na vesti tudi vlom v Toberjevo vilo na

Poljanah pri St. Vidu, iz katere je odnesel veliko posteljnega ter precej moškega, ženskega in otroškega perila.

V mestu so pa na delu tudi drugi tatovi, ki jih policija še ni mogla izslediti. Oni dan je bilo vlomljeno v stanovanje Antona Tomažiča na Poljanski cesti 27. Vlomilec, ki je v sobi vse prebrskal, je odnesel rjavo usnjeno listnico, v kateri je bilo 14.000 din, dva ameriška dolarja ter vojaška knjižica, glaseča se na Tomažičovo ime. Iz stanovanja prevoznika Ivana Maherja na Cesti dveh cesarjev je nekdo odnesel temnorjavo pikčasto obliko, srebrno žepno uro s srebrno verigo, slatko moško verigo s podolgovatimi členki in nekaj drugih predmetov, v skupni vredno-

V času razbesnelih strasti

je priredil kipar Boris Kalin kolektivno razstavo, ki je bila včeraj svečano otvorjena

Ljubljana, 19. septembra

Otvorjanje umetniških razstav je morda res le formalnost, a so potrebne formalnosti. Ustvarjajoči človek ne presoja svojo in svojih del vrednost po številu ljudi, ki pridejo k otvoritvi. Navajeni smo res, da se zbere v Jakopičevem paviljonu ob otvoritvah razstav peščica ljudi, ki jih ob vsaki taki priliki zanima, kam so usmerjeni, kaj so naredili in kako so naredili v svojem umetniškem prizadevanju naši umetniki. Včeraj ob otvoritvi kolektivne razstave akademskega kiparja Borisa Kalina je pa bil paviljon skoraj prepoln, izreden je bil obisk umetnost ljubčega občinstva in predstavnikov oblasti ter kulturnih institucij, uglednih intelektualcev in mladine. Otvoritev Kalinove razstave je zaradi tega potekla v nekak svečanem razpoloženju, kakršnega bi si človek vedno želel, kadar gre za pomembne kulturne manifestacije.

Akademski slikar Stane Kregar je razstavljalec predstavil, predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov prof. Ivan Vavpotič je na kratko orisal pomen razstave, kakršna je Kalinova, akademski kipar Niko Pirnat pa je razstavo otvoril s govorom, ki je vzbudil pozornost vseh navzočih.

Leta in leta je Boris Kalin molče, brez reklame in brez velikih besed ustvarjal. Razstave pod streho tega paviljona so se vstile druga za drugo. Ždelo se je, da je mladi kipar zapustil vrste umetniških tvorcev ter se umaknil v zavetje donosne obrti. Danes pa vidite, da je doprinesel na oltar slovenske umetnosti veliko žrtev. Molče, stisnjenih ustnic je stal ob strani dogodkov, ki so morda bili dogodki ali pa tudi ne, in delal. Razdiranje razmere povojnih let, neuravnovesenost kritike in pomankanje kriterija so dovoljevali, da so se v nebo kovala najbolj nemogoče in včasih vprav fantastične zablode. Naš kipar je vedel in veroval, da pride čas, ko bo treba napraviti konec neredu in ok-

eti 1000 din. V kamniškem vaku na gorjenjaku kolodvoru je bil ukraden Marjan Piškaričev nov fotoaparat s smukom Zelelkon. Aparat je okoli dvajseta samo na hip pustila brez nadzorstva na polici v vagonu. V Stepanji vasi je nekdo vdrl v stanovanje Marije Skubičeve in ji odnesel črn ženski plašč, rjave ženske čevlje in moške rjave hlače, vse skupaj vredno okrog 700 din. Oni dan ponoči so prišli še neizsledeni tatovi do mestne gramosne jame v Mostah kar s vozom, na katerega so naložili več kosov železnih trčnic, last Kemične tovarne, in jih odpeljali. Trčnice bodo skušali najbrž razprodati kot staro železo, zato svarimo pred nakupom.

stravagancam, da bo treba postaviti stvari na svoja mesta in jih poimenovati s pravi imenom. Ni še dolgo tega, ko sem čital izjavo nekoga gospoda, da je neznanje podlaga vsaki umetnosti. Zabloda, da še nismo srečali podobne! Od prvih početkov preko vrhov umetnosti vzhoda, Grčije, Italije, se vleče kakor rdeča nit napor umetniškega ustvarjalca, da kar največ ve, kar največ zna in na ta način prode do bistva stvari, suvereno obvlada material, ga oživi in mu vdahne žarek tistega življenja, ki mu pravimo umetnost.

Trdim, da je kipar Boris Kalin obnovil neko tradicijo, katere smo se, kdo ve zakaj, stramovali. Prišel je iz delavnice, obrtni delavnice, do umetnosti! Ko otvarjam prvo veliko kolektivno kiparsko razstavo pri nas, moram s ponosom ugotoviti, da je kipar Boris Kalin član našega kluba, član Kluba neodvisnih. Upam, gospoda, da ste v zadnjih dveh letih, odkar je bil naš klub osnovan, lahko ugotovili napore in resna prizadevanja nas vseh, da osvojimo lepi slovenski umetniški teren, ki ji je bil nasilno pa tudi lahkomišlno iztrgan; da priborimo umetniku-tvorcu prostor in spoštovanje, ki ga zasluži, če je sin naroda, ki o sebi večkrat in s poudarkom trdi, da je kulturni. V času razbesnelih strasti, negotovosti, upanja, oklevanja, v času, ko nenehoma po radiu in časopisih zveni opomin: kultura in civilizacija sta v nevarnosti, v tem času prireja Boris Kalin svojo kolektivno razstavo. Prisluhnimo njegovemu klicu! Tisoč topov, tankov in bombarderjev za eno samo dobro plastiko!

Govor Nikolaja Pirnata je občinstvo sprejelo z navdušenim odobravanjem, mnogi so čestitali razstavljalcu, vsi so si ogledali nato razstavljena dela in lahko ugotovili vprico številnih razstavljenih skulptur, da Boris Kalin mnogo ve in mnogo zna in da je prodiral že globoko v bistvo stvari, da obvlada gmo in jo zna ožviti ter ji vdihniti tistega življenja, ki mu pravimo umetnost.

Na balkaniadi smo samo drugi

Tudi IX. balkanske igre so prinesle prvenstvo Grčiji, čeprav je Jugoslavija imela več prvih mest — Novi balkanski in jugoslovenski rekordi

Ljubljana, 19. septembra

Zmaga na balkanskim igrah je spet pripadla Grčiji. Menda nam ni namenjeno. Kadar smo skoraj prepričani, da bomo vendarle potisnili Grke na drugo mesto, se prav gotovo neka zgodbi, kar menda zmeša račune. Za letošnjo balkaniado je sivez razpolagal, menda prvič v zgodovini teh iger, s kompletnim moštvom. Po prvem dnevu tekmovalja je Jugoslavija vodila za 15,5 točke pred Grčijo, kar se nam je doždevalo dovolj za končno, čeprav temo zmago. Med prvimi in drugim dnem balkanskih iger je bil prealehek enega tedna in baš ta posledek je postal za nas usoden. Najmlajši balkanski prvak v sprintu, Stevanović, si je pretegnil mišice in ni bilo več računati na njegovo udeležbo. Oboliel je Despot, a so ga kljub temu postavili na 200 m, kjer pa je že v predteku izpadel. Tudi Kotnik se je govornika stara poškodba in je moral prekiniti s treningom. Vseeno so ga poslali na 5000 m, a je moral izstopiti. V metu kladiva bi, po rezultatih sodeč, s Stepišnikom prav gotovo zasledil obe prvi mesti. Toda, simpatičnega iznenjavanja sploh niso pozvali v Beograd, čeprav je, po lastni izjavi, nestrojno čakal v Slovenski Bistrici na postev. Zaredi obollosti Despota nismo imeli polno vrednega drugega zastopnika v metu na 400 m, a tudi naš favorit Pleterski je nasel sedel nepričakovano šele 3. mesto. V metu kopja ni nastopil Smejda, ki je neznatno izgubil v Beogradu in ga niso mogli najti. Kotnik se kljub stari ključni 5 km postavil tudi na 1500 m. Tudi v tej tekli je odstopil. Ne razumemo vodstva, kako je moglo v tako važnem tekmovalstvu eksperimentirati. Še huje obseje je vreden odgovorni funkcionar Concordije, ki je iz neznanih vzrokov tiral teko Kotnik na vse proge od 800 do 5000 m. Mi čuda, da je bil zaradi tega v odličnem trenutku s svojimi močmi pri kraju in smo izgubili točke, ki so nam jih prisojele kot slavnostno celo nasprotniki. Če se bo s Kotnikom v tem pravcu nadaljevalo, lahko mislimo, da bo v enem ali dveh letih njegove sportne kariere konec.

Tudi izpadov ne preneha nobeno moštvo, zlasti če so računali potokali, da bi mogli v najboljšem primeru zmagati s največ dvema točkama razlike. Grki so predobri, da ne bi bili tega izvesti. Še drugi dan balkaniade je znašla razlika samo še 9,5 točke, poslednji dan pa so nasledniki starih helenističnih borcev koračkali od zmage do zmage, razlika nedokazala in do zadnje disciplinane celo dobi 10,5 točke prednosti pred Jugoslavijo. Po vsem tem moramo lojalno priznati, da so zmago posteno zaslužili in so tudi letos dokazali — čeprav v veliki meri zaradi smole Jugoslavije — da so najboljši država v lahki atletiki na Balkanu. Vsa čast in priznanje zmagovalcu!

V naslednjem izidi obeh zadnjih dni. Met kladiva: 1. Syllas (G) 49,60 m! 2. Kleut (J) 48,18 m nov jugosl. rekord. 3. Pleterski (G) 45,52 m. 4. Havalas (R) 43,65 m. 5. Kovačević (J) 42,53 m.

5000 m: 1. Krevs (J) 15:39,4 balkanski rekord! 2. Nitsas (G) 15:49,2. 3. Christea (R) 16:02,1. 4. Artan (T) 16:06. 5. Arvanitis (G) 16:21,4.

200 m: 1. Kling (J) 22,5. 2. Andreadis (G) 22,6. 3. Lambrakis (G) 22,6. 4. Dejanari (R) 23,2. 5. Jordache (R) 23,2. Kling je v predteku s 22,4 izenačil jugosl. rekord.

Skok v daljino: 1. Lambrakis (G) 6,94. 2. Eleftriades (G) 6,91. 3. Stojčicev (R) 6,81. 4. Radonjić (J) 6,54. 5. Lazarević (J) 6,53.

400 m zapreke: 1. Mantikas (G) 56, 2. Pleterski (J) 57,3. 3. Erlich (J) 57,3. 4. Hadjigjorgiu (G) 58,9. 5. Lapusan (R) 59,5.

Met kladiva: 1. Golč (J) 47,10 m. 2. Biron (R) 44,57 m. 3. Petropoulos (G) 42,57 m. 4. Majetić (J) 42,08 m. 5. Catona (R) 39,64 m.

Balkanska štafeta: 1. Jugoslavija (Goršek, Nikhaš, Kling, Bauer) 3:25,2 balkanski in jugosl. rekord! 2. Grčija 3:25,3. 3. Rumunija 3:26,3. 4. Turčija 3:29,3. 5. Albanija 4:03,4.

Po drugem dnevu je bilo stanje: Jugoslavija 77,5, Grčija 68, Rumunija 38, Turčija 11,5, Albanija 2.

Včeraj so bili še ti izidi: 110 m prepreke: 1. Haničević (J) 15, izenačen jugosl. rekord. 2. Mantikas (G) 15,1. 3. Faid (T) 15,7. 4. Erlich (J) 15,9. 5. Negru (R) 16,4.

Skok ob palci: 1. Thamos (G) 391, balkanski rekord! 2. Mihard (R) 380. 3. Travlos (G) 380. 4. Lemer (J) 370. 5. Ivanuš (J) 380.

Disks, balkanski način: 1. Syllas (G) 40,12. 2. Kleut (J) 37,59. 3. Kovačević (J) 37,10. 4. Gaurau (R) 36,20. 5. Florros (G) 34,91.

1500 m: 1. Goršek (J) 4:05,4. 2. Kias (R) 4:05,8. 3. Velopoulou (G) 4:10,3. 4. Rezep (T) 4:22,4. 5. Cukalas (G) 4:23.

Trdnosti: 1. Palanotis (G) 14,45. 2. Jovčević (J) 14. 3. Lambrakis (G) 13,91. 4. Jonesco (R) 13,59. 5. Bickau (A) 13,56.

Kopje: 1. Papageorgiu (G) 58,48. 2. Vamanu (R) 58,48. 3. Marušić (J) 57,60. 4. Metaxa (G) 58. 5. Kovačević (J) 57,60.

400 m: 1. Garam (T) 49,4. 2. Carageorgis (G) 50,6. 3. Pleterski (J) 50,7. 4. Andreadis (G) 50,9. 5. Jordache (R) 52,9.

4x100 m: 1. Grčija 43,4. 2. Jugoslavija 43,9. 3. Rumunija 44,5. 4. Turčija 45,7. 5. Albanija 49,1.

Maraton: 1. Ragazos (G) 2:30:38. 2. Kirikiades (G) 2:31:20. 3. Sefti (T) 2:55:38. 4. Selim (T) 5. Gal (R).

KONČNO STANJE: Grčija 125, Jugoslavija 114,5, Rumunija 58, Turčija 28,5, Albanija 4.

Včeraj je bil tudi obilen nogometni blagorov. V državni ligi je Jugoslavija premagala Sparto 3:0. Jedinstvo Slavija (V) 3:1. Hajduk-Slavija (S) 2:2. V podsvetnem prvenstvu so bili naslednji izidi: Kranj: Jedran 6:0. Herneš: Kovinar 5:0. Reka: Svoboda 4:2. ČSK: Maribor 1:0. Zeleničar: Slavija 1:0. Mura: Rapid 3:0. Olimp: Jugoslavija 3:1. V Zagrebu je v medmestni tekmi Zagreb porazil Budimpešto 6:1.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

22. septembra, četrtek: Car Fjodor. Premiera. Premierski abonma. Otvoritev predstava.

23. septembra, petek: zaprto.

24. septembra, sobota: Veriga. Premiera. Premierski abonma.

25. septembra, nedelja: Car Fjodor. Izven.

26. septembra, ponedeljek: zaprto.

27. septembra, torek: Žene na Niskavurju. Premiera. Premierski abonma.

Otvoritev dramske sezone bo v četrtek 22. t. m. zvečer ob 20. Otvoritvena predstava bo ruska zgodovinska drama »Car Fjodor«. Napisal jo je A. Tolstoj, poslovenil Josip Vidmar. Delo je pisano v stihih, je izredno močno ter ima velike ansamblske nastope. Zrežiral bo to delo režiser Ciril Debevec. Premiera je za premierski abonma.

V kolu prvih petih dramskih predstav nove sezone sta tudi dve izvorni deli. V soboto 24. t. m. bo premiera Finžgarjeve drame iz našega kmečkoga življenja »Veriga«, v prvi tretjini oktobra se bo uprizorila izvorna drama »Potopljene svete«, ki jo je napisal pisatelj Stanko Cajnar. Prvo delo pripravlja režiser Skrbinek, drugo pa režiser Debevec.

Iz vlaka so ga vrgli

Ptuj, 18. septembra

V soboto zvečer so imeli delavci, zaposleni v Mariboru pri raznih tržkah, plačilni dan in kakor navadno, so se ga nekateri pošteno napili. Tako pijani so stopili v vlak, ki odhaja iz Maribora nekako ob 17. Vseh skupaj je bilo okrog 30. med njimi večina iz Hrvaškega. Vstopil je precej vinjen tudi židarski delavec Hrnič Franjo, doma iz Babinjeve blizu Krizevjan cestice. Ko je vlak odpeljal, se je med njimi začel prepir in pozneje tudi pretep. Na progi med postajama Rače—Pragersko pa so nekateri delavci prišli židarskega delavca Hrniča in ga vrgli skozi okno iz drvečega vlaka.

Padeč je bil za delavca usoden in nesrečen je bil tudi obžalel mrtve. V vlaku službojoči orožniki अपреводnik je s pomočjo na postaji v Ptuj službojočega orožnika aretiral delavce Roškarija Franca, Juršina Stepana, Mihine Franca in Bamfita Franca, ki so vsi doma iz obline Vinice na Hrvaškem. Izročeni bodo sodišču v Mariboru, na čigar teritoriju je bil zločin storjen. Aretiranci vsi zanikajo krivdo in trdijo, da je bil delavec Hrnič do nezvesti pijan ter je sam skočil, oziroma padel skozi okno iz drvečega vlaka.

Iz Celja

—c Otvoritev Delavskega doma. V nedeljo ob 9. dopoldne so se zbrali pred novim Delavskim domom na Vrazovem trgu predstavniki civilnih in vojaških oblastev in uradov, zastopniki delavskih organizacij in večje število občinstva, da prisostvujejo otvoritvi in blagoslovitvi Delavskega doma. Po uvodnem govoru župana g. Miheliča je ban g. dr. Natlečen po krajšem nagovoru otvoril Delavski dom. Po govoru g. dr. Kalina, predsednika upravnega odbora Javne borze dela v Ljubljani, so odšli gostje in drugi udeleženci v prostore Javne borze dela v novem poslopu, kjer je opat g. Jurak blagoslovil poslopje in nato orisal njegov pomen. Stedil je oled poslopja, v katerem je v podpriljuj namenešeno moderno umetno parno, kadno, prho in toplovodno kopališče, v prtiljuj so zelo lepi prostori Borze dela, v prvem nadstropju stanovanji za upravitelja in hišnika, v drugem nadstropju higienično urejena prenočišča za delavce in delavke, ki potujejo skozi Celje ali ličejo tuja dela, v tretjem nadstropju so opremljene sobe za oddajo, na podstrešju pa je moderna pralnica, sušilnica, likalnica in shramba za perilo. Iz kotarne bodo posojale napeljal; cev v bližnje Mestno gledališče in jo splojli s tamkajšnjo centralno kurjavo, s čimer se bo kurjenje gledališča povenilo in izboljšalo.

—c Nesreča ne počiva. V petek popoldne se je ponesrečil v gozdu 25letni delavec Ludvik Bevc iz Zgorja. Pri podiranju drevje je padlo požagano drevo nanj in mu zlomilo levo nogo. V Korpulah pri Šmarju si je šletni sinček ključavničarskega mojstra Drago Graner pri padcu nalomil desno roko. V petek je padel 29letni delavec Ludvik Zupanc iz Lipe pri Teharju pri delu v železarni v Storah tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo pod kolonom. Te dni je padla 68letna dinarica Franciška Savinškova iz Letuša med vožnjo z avtomobila in si zlomila desno ključnico. Ponesrečenec se zdravi v celjski bolnici.

—c V celjski bolnici je umrla v petek 63letna mestna reva Terezijsa Hüttigova iz Celja.

—c Celjski nogomet. Na Glaziji je dopoldne mladina SK Celja premagala enajstletno SK Štor s 5:3 (2:0), na igrišču pri »Skalni« kletci pa je moštvo SK Laškega v prijateljski tekmi nepričakovano, a zasluženo premagalo Atletiko s 4:2 (3:0). V okviru sportnega dne SK Olimpa so bile popoldne na Olimpijskem igrišču tri nogometne tekme. Najprej je mladina SK Olimpa v prvenstveni tekmi premagala mladino SK Jugoslavije s 3:0 (0:0), nato pa so v odbojski tekmi med SK Celjem in SK Olimpiom zmagali gospodarice SK Celja z 2:0 (1:0). Sledila je podsvetna prvenstvena tekma med SK Olimpiom in SK Jugoslavijo. Olimp je zmagal zasluženo s 3:1 (1:0). V prvem polčasu je bila igra izenačena, vendar pa je imela Jugoslavija več prilik prilik nego Olimp, a jih ni zna izkoristiti. Po odmoru je prejel Olimp v premoči in prevladoval do konca. Gole so zabili: za Olimp Volk 2 in Pliš 1, častni gol za Jugoslavijo in objektivno.

—c Slovensko društvo Celjskega pozidave svoje starejše brate, da se do 30. t. m. prijavijo k televizijskim veličam starejših. Prijave sprejema br. tajnik do konca tega meseca vsak torek in petek ob 18.30 do 19.30. V društveni pisarni v mestni deški bol. 19. v društveni pisarni v torek 20. t. m. in v večje se bodo pričele v petek 20. do 19.30. Starejši bratje vsi v televizijsko zbor!

—c Nesreča ne počiva. Ko se je včeraj 44letni posestnik Ivan Mastnak iz Šibenika pri St. Juriju ob juž. žel. v četrtek s kolesom iz Celja proti domu, je trčil na Teharju vanj neki kolesar. Mastnak se je pri karambolu poškodoval po obrazu in glavi. V Korošnem pri Šmarju je padla 32letna kočarica Matija Jagodičeva doma s potokreje po stopnicah in si zlomila levo roko v ramenu. Ko sta se poškela 16 let-

ni mehaniški vajenec Hinko Hotko in Skofje vasi in 33letni pekovski mojster Anton Javornik s Frankolovega v sredo zvečer s motornim kolesom iz Vitanja proti Konjam, je Hotko na ostrem ovinku zavozil v kup gramoza. Hotko in Javornik sta padla v cestni jarek, pri čemer si je Hotko zlomil levo nogo pod kolonom. Javornik pa je dobil notranje poškodbe. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

—c Na cesti Šibenik-Kalobje se je dogodila te dni težka nesreča, katere žrtev je postal 64letni mizaraki mojster Martin Stojan s Teharja pri Celju. Ko se je peljal Stojan po omenjenosti, je privozil za njim avtomobil, ga podrl na tla in ga odbil v dva metra globok jarek ob cesti. Stojan je dobil poleg zunanjih tudi hude notranje poškodbe. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

Baležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 19. septembra katoličani: Januarij

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matka: Donjuanke

Kino Union: Rasputin — demon Rusije

Kino Sloga: Mislija poronika Reda

Kino Moste: Zarah Leander, »Ona je moja«

Kino Šiška: Kirchfeldski župnik

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkoczy ded. Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Izpod sira

Kulturni smo, to nam mora priznati ves svet. Govorimo o Ljubljani in Ljubljancih. Tudi njim nihče ne more odrekat kulture. Človek ima pa poleg duše ali duha tudi telo. Zato govorimo tudi o kulturi telesa. Imamo celo ministrstvo za telesno vzgojo naroda, kakor imamo ministrstvo za duhovno vzgojo ali za prosveto. Če bi pa pogledali nepristransko in bolj od blizu, kako je s to našo kulturo telesa, bi videli, da smo v nji še mnogo bolj zaostali kakor v kulturi duha.

Ljubljana se ponaša, da je tretja prestolnica Jugoslavije. Res je precej velika in še vedno se po malem širi. Tudi njena zemljepisna lega je taka, da moramo prištevati Ljubljano med evropska mesta. In vendar je v enem pogledu strašno zanemarjena, namreč v pogledu javnih kopališč. Zato smo je že to, da imamo v Ljubljani mnogo tudi velikih in sicer lepih hiš, kjer ni kopalnic. Se bolj žalostno je pa, da nimamo nobenega javnega kopališča, zlasti ne pozimi. Poleti se za silo še tolažimo s kopališčem Ilirije, ki bi pa v drugem mestu komaj zadostovalo sportnikom, pozimi pa o kopanju v Ljubljani sploh ne moremo govoriti. Nekaj ljudi se hodi kopat k Storu in v kopališče OUZD, toda te je tako malo, da glede na število prebivalcev Ljubljane ni vredno govoriti o njih.

Pa še nekaj je, kar ni v redu, namreč cene v teh edinih dveh javnih kopališčih. Kopališče pri Storu je končno zasebna last, ono v OUZD je pa last socialne ustanove in ne gre, da moraš plačati 16 din, če se hočeš prepotiti v parni kopeli in okopati v mnogo pretesnem bazenu. Po dolgem molodovanju je res dobil ta bazen žlebeček, da voda v njem ni več umazana. Zato so pa znatno zvišali cene in po pravici se pritožujejo vsi, ki se hodijo v kopališče OUZD kopat, da so cene mnogo previsoke.

Požar v Radečah

uprava „Slovenskega Naroda“
Ljubljana, Knafijeve ulica šte. 5

HOTEL EVROPA, KRANJ - otvoren

Ves velikomesten komfort — Solidne cene

Elegantna kavarna!

Bodite mirni kakor so Čehi

Čehi so dajali in popuščali do zadnjega, pa je bilo vse zaman

Hradec Králové, 16. sept. Najbrž si ustvarjate te dni o razmerah na Češkoslovaškem povsem napačno sliko, ker ste navezani predvsem na radijska poročila in ker inozemske časopise nikakor ni dovolj objektivno. Pišemo si- cer samo o vtisih s poti, a vendar so tak- šna neposredna opazovanja vredna zani- manja.

V Olomoucu je prispela ekskurzija ljub- ljanskih akademikov na dan največjega vzemirjenja, ko bi se neam pač moralo zdeti povsem razumljivo, da bi bili ljud- je prestrašeni in nervozni. Ko v inozem- stvu govorijo o revoluciji na Češkoslova- škem, ne more biti prihod študentov iz Ljubljane dogodek, ki bi mu kdo lahko posvečal kakšno posebno pozornost. Toda od Brna proti Pragi nas sprejemajo ka- kor junake; odrasli ljudje jokajo ob be- sedah »My jsme s vámi!« Sprejemajo nas opirni srce in veseli obrazov. Nič ne kaže pred nami nobene skrbi kaj bo v bližnjih dneh. Vendar ne smete misliti, da so ljudje brezbržni, da se ne zavedajo ostro- sti krize ter usodnosti teh dni, kar jim je vse jasno, ker jih ne more zbegati ne- gotovost ob vprašanju: Vojna ali mir?

Ko smo se včeraj popoldne poslavljali od Olomouca, se je poslovil od nas predse- dnik ČJ lige pisatelj dr. B. Vybiral. Iz nje- govih besed smo razbrali, kar smo že ko- likor toliko spoznali s poti in kar nas je utrdilo še tem bolj v veri do Čehov. Pred- sednik je dejal, da so Čehi v delu ter stremjenju po svobodi vedno želeli, da bi bili svobodni deželi vsi njihovi držav- ljani. Toda med tem ko je bila vedno na njihovi strani dobra volja, ko so bili ve- dno pripravljeni na žrtve, da bi ustregli nemcem, na drugi strani niso iskali spraj- livosti, da je prišlo zdaj do tako resne- ga položaja. Čehi so dajali ter popuščali do zadnjega trenutka, a bilo je vse za- man. Predsednik, ki je bil 14. t. m. v Pragi, je preživel več kritičnih ur, ka- kor je dejal, toda vrnil se je v Olomouc pomirjen. Opozoril nas je na najznačilnej- še, kar smo pač tudi sami opazili in če- mur smo se najbolj čutili — na čudovito disciplinirano prebivalstvo, na mir in hladno- krvnost, ko so moške zapuščali domove ter družine ter hoteli, kamor jih je klica- la dolžnost. Nikjer ni bilo nobene zbe- gnosti. Ti moške so odhajali na svoja me- sta tako resni in odločni, hladnokrvni, a jasnih čel, kakor pač odhajajo braniti svobodo svobodni ljudje, ki se dobro zave- dajo svojih dolžnosti. Niso odhajali v omamljenosti in ne v pijanosti; odhajali so, kakor da gredo spontano ter da so sa- mo čakali, kdaj bo nastopil ta trenutek. Nič ne med temi ljudmi ne govori po ne- potrebnemu, o ničemer ne razpravljajo — vsi že dobro vedo, kaj je treba storiti: braniti morajo svojo svobodo!

Tako je govornik opredelil, kar smo spoznali v teh dneh in kar smo čutili že od prvega trenutka, ko smo stopili na tla bratske države. Tudi predsednik Akadem- skega odseka ČJ lige A. Klemencič, ki se je zahvalil Olomoučanom za izredno pri- srčen sprejem in gostoljubje, ni iskal fraz, temveč je govoril iz srca. V imenu deklet je pa spregovorila visokošolka Dana Kug- lerjeva, ki se je zlasti zahvalila za gosto- ljubje Enoti slovenskih žen ter naglasila, da naši nastopajoči generaciji ženske mladine pripada naloga navezovati s čsl. ženami, ki bodo morale morda zdaj žrtvo- vati svoje najdražje, sinove, tiste nežne vezi, ki najbolj spajajo srca in plemeniti- jo duha.

Proti Hradcu smo odpotovali povsem pomirjeni. Zdej ne posegamo več hlasto- po po posebnih izdajah listov; kolikor to- liko nas je že prevzela ta značilna češka hladnokrvnost, ki se manifestira povsod — v besedah preprostih ljudi in inteligen- ce v njihovem vedenju in dejanjih. Od- hod iz Olomouca je bil dogodek, ki ga ni- kakor ne smete prezreti. Pred znameniti magistratom, ki je bil sezidan delno že 1. 1261, se je zgrnila takšna množica domačinov, da smo se komaj prerinili do avtomobila. »My jsme vaši, vy jste naši!« so vzklíkali, nazdravljali naši domovini, oči so pa bile tako polne iskrene ljubezni,

da nismo mogli premagati ganotja. To je bila v resnici manifestacija za slovaško vzajemnost. Množica na prostornem in krasnem trgu je zapela z nami slovaško himno. Ko bi vedeli, kako mogočno zveni ta himna v teh dneh! Poseben prizvok ima, približno takšen, kakršnega je ime- la bojna besem za svobodo — marseljska.

Do Hradca smo se srečali mnogo vo- jaških kamionov in ves čas je govorilo srce; zaman bi bilo opisovati, kako je to, ko se pozdravljamo z ljudstvom in voja- ki, kako je močno čustvo, ko je pristno... V mraku smo prispeli v krasen Hradec Králové — v najlepše moderno tisl. mesto. Seveda so nas tudi tu pozdravljali pristno, kakor znajo le Čehi. Pri večerji so se pa vrstili še oficijelni pozdravi. V imenu ČJ lige nas je pozdravil predsednik dr. Nevoile, v imenu mesta pa konzulent K. Sikaček.

Cutimo, da so najbolj kritični trenutki že minili, čeprav je obsedeno stanje pro- glašeno že v 14 obmejnih krajih (najprej je bilo v 8, potem v 10, 11, 13 in včeraj torej v 14 krajih). Prepovedane so vse javne prireditve, tudi sportne. Henlein hujša henleinovce k upor in tujine, ka- mor je pobegnil, ko je s svojimi vodji raz- vnel strasti, da je padlo toliko nedolžnih žrtve. Sliko o upor in najlažje napravite, ko prečitaste listo mrtvih in ranjenih: naj- več žrtve je med Čehi in sicer med var- nostnimi organi, ki so jih henleinovci na- padli zavrato — s strojnimi, ročnimi granatami itd., z orožjem, ki so ga dobili iz tujine.

Morda vam kaj pove tudi to: do srede 14. t. m. so Češkoslovaki zbrali za državno

obrambo prostovoljno že 510.415.236 Kč. Vseh darovalcev je bilo doslej 240.712. Morate pa tudi vedeti, da je med daroval- ci izredno mnogo malih, revnejših ljudi. V noči od 14. do 15. t. m. je bilo še ne- kaj nemirov v obmejnih krajih. Ubit je bil še en orožnik. Povzročitelji nemirov so jo popihali čez mejo; to je najbolj zna- čilno za njihovo junaštvo: napadajo var- nostne organe iz zasede v bližini meje, ko že vse pripravijo za beg čez mejo.

V češkem okraju je okrog 70 hen- leinovcev napadlo orožniško postajo in poštne usad. Orožniki in upravni po- šte so zaželi ter odvedli v občinski urad, kjer so jih pretepali. Ujetnike je končno osvobodil oddelek vojaštva. V chomutakem okraju je neki motociklist ustrelil oro- žniškega stražmojstra. V Benešovem nad Ploučnici se je zbralo v sredo zvečer okrog 2000 henleinovcev. Napadli so po- šte ter pokvarili telefonske napeljave. V Rumburku so demonstranti v sredo zve- čer razbijali okna in izlozbe. V Dolnem Ehrenbergu je demonstriralo 2000 hen- leinovcev. V Krasni Lipti (okraj rumburški) so bile demonstracije henleinovcev. Na- meravali so napasti social. demokrati- konzum, kar jim je pa orožništvo prepre- čilo. — V Varnsdorfu se je zbralo 2000 henleinovcev, ki so nameravali oditi s si- lo čez mejo, kar se jim pa ni posrečilo. Pozneje so demonstrirali po mestu. Ne- kaj podobnih incidentov, ki jim sicer ni treba pripisovati posebnega pomena, a ki so značilni za upore v obmejnih krajih, je bilo še v nekaterih krajih. Povsem jas- no je, kdo povzroča nemire in s kakšnim namenom. Toda ne bo se jim posrečilo, kar nameravajo. Tudi vojna po radiu »Ju- nakom«, ki so pobegnili kakor podli stra- hopetci, ne bo pomagala. Nič ne gre po načrtu, ki so si ga pripravili od srede maja doslej. »Nedame se!« zdaj ni le ge- slo, temveč boj za svobodo. Kdor vsaj nekoliko pozna Čeha, pa dobro ve, kako se bodo znali za njo bojevati.

Ford in njegova žena

Ford je bil pripravljen storiti in žrtvovati vse, da bi si priboril srce svoje izvoljenke

Zakonca Ford sta praznovala nedavno zlato poroko. 75 letni avtomobilski kralj je izjavil ob tej priliki: Moja navada je pogosto menjavati modele. Tu pa imam model, ki ga nisem nikoli menjal — ta model je moja žena.

Da bi se mogel poročiti s svojo izvol- jenko, je malo manjkalo, da Ford ni žrtvoval možnosti postati tovarnar avto- mobilov. Kot mladenič je prišel nekoč na počitnice na očetovo farmo, kjer se je se- znal s hčerko sosednega farmarja Klaro Bryantovo. Zaljublil se je v njo na prvi pogled. Ona je bila pa hladna napram njemu, videla je v njem samo navadnega znanca. Obrnil je torej strojem in meha- niki hrbet ter se naselil na farmi, da bi si pridobil njeno srce. Ker je bila navdu- šena drsalka, se je začel tudi on učiti dr-

sati. Ker je bila navdušena za življenje na farmi med domačimi živalmi, si je pri- zadeval tudi on vzljubiti ga. Celo plesati se je naučil nji na ljubo.

Toda tam je bilo še mnogo drugih mla- dih farmarjev, ki so se radi ozirali za njo. Ford bi si morda ne bil pridobil njene naklonjenosti, da ji ni na nekem plesnem večeru pokazal žepne ure, ki jo je bil iz- delal sam. Takrat se je prvič v obdobju- vanjem ozirala nanj; od obdobjevanja do ljubezni je pa vedno samo kratek korak. Ko je pa tudi pozneje vtrajal na tem, da se hoče omožiti samo s farmarjem, si je izprosil Ford od svojega očeta nekaj zemljišča. Uredil si ga je in si zgradil le- seno hišo, ki je čez njen prag kmalu pre- nesel svojo mlado ženo Klaro Bryantovo.

Dve leti pozneje, ko se je njegova žena preprčala o močeh genialnosti v gradnji strojev, mu je jela sama pripravljati, naj zapusti farmo in se posveti tej stroki. Pri- zneje ga je tudi ona silila opustiti to delo in osamosvojiti se. V svoji avtobiografiji je Ford napisal: Bilo je res nekaj velikega imeti ženo, ki je verovala vame bolj, ne- go sem veroval jaz sam. In ona je bila vse življenje taka. Avtomobilski kralj po- gosto trdi, da se mora za svoje uspehe zahvaliti svoji ženi. Navzlic temu je pa ostala enako skromna in preprosta, kakor je bila še kot dekle.

Minilo je že mnogo let, odkar je kre- nila neka čudna kombinacija žice in lesa na svojo prvo vožnjo. V nji je sedel mlad moč z zmagovalnim izrazom na obrazu, ob tem primitivnem avtomobilu je pa te- kila mlada, lepa žena, vse nasmejana in srečna. Ključala je za njim, dokler ni spo- drnila in padla na blatno cesto. On je pa z velikim ropotom vozil po ovinku. Ko se je vrnil, da bi ji pomagal vstati, je že stala naslonjena na bližnjo hišo in mu ključala vsa srečna: Oh, Henry, pa je res vozilo! Potem mu je pomagala spraviti čudno vozilo pod streho in mu hitela pri- praviti skodelico toplega mleka. Na to mleko Ford še sedaj ne more pozabiti, čeprav je minilo že 50 let, odkar ga je pil. Njegova žena pa tudi ne more poza- biti bedeti nad moževim zdravjem.

Elegantna vojvodinja Kentska

Angleži se zdaj ne morejo pozabiti na dražestno in splošno priljubljeno soprogo Edvarda VII. kraljice Aleksandre, ba- bico sedanje kraljice in svojčas ne samo prvo, temveč tudi najlepše Angle- žinjo. Sedanja kraljica Elizabeta ne hodi po tej poti. Ona je bolj gospodinja, skrb- za svojo soprogo in hčerki, malo se pa zmeni za modo, da bi se morale London- čanke ravnati po nji.

Pač se pa zelo zanima za modo njena svačinca Marina, vojvodinja Kentska. Ona je zelo lepa in dražestna, zna se pa tudi zelo elegantno oblačiti. Ima originalen okus in vzbuja vseobče zanimanje kjer- koli se pojavi. Ona je ženska, ki v polni meri zasluži naslov kraljice mode. Lon- don in njegova visoka družba sta navdu- šena za njo. Edino, kar ji nekateri zame- rijo, je to, da ničesar ne stori za angleške modne salone. Pred poroko je živila v Parizu in vse obleke je naročala v mo- dem salonu Edvarda Molyneuxa. Ostala mu je zvesta tudi po poroki.

Marina je zelo dobra odjemalka. Dva- krat na leto obnovi vso svojo garderobo. Vsako sezono si da narediti dva kostuma, eden je za mesto, drugi pa za bivanje na počitnicah. Poleg tega naroči vedno 4 ve- černe obleke, 4 mesnine ensembles, dva svila in dva iz lahke volne ter kočno več temnih kril. V obutvi je zelo izbirtna, največji skrb pa posveča klobukom. Za obleke in čevlje potroši letno v našem de- narju okrog 1.000.000 din.

Živa ura in gospodična vreme

Najpriljubljenejši telefonski številki v Stockholmu sta živa ura in gospodična vreme. Na Dunaju ima telefonska uprava za abonente stalno službo, napovedujočo točni čas. Zasluček kolesce in iz telefona se začuje signal, ki ti točno pove minute in sekunde. Vedeti pa moraš do pet minut točno, koliko je ura, potem pa lahko postavi svojo uro po avtomatični napovedi v dunajski Uraniji na minuto ali tudi na sekundo točno.

Nekoliko osebnostna je podobna služba v Londonu. Tam se začuje glas gospodične, ki ti pove, koliko je točno ura. To je zopet avtomat. Informacije daje prav za prav plo- šča, na kateri so bile besede prestrežene. V Stockholmu je uvedlo javnostno dra- žavnega brozjava to službo v širšem obse- gu. Gospodična ura pove na zahtevo ka- darsko, koliko je ura. Gospodična čas ti pa sporoči največje vremensko napoved. Za oboje vlada veliko zanimanje in druž- ba, ki je postavila te aparate, je dobila na- ročila ne samo iz drugih švedskih mest, temveč tudi iz inozemstva. Obojna služba je bila uvedena pred 4 leti. Ko se je pole- gel val radovednosti slišati gospodično uro

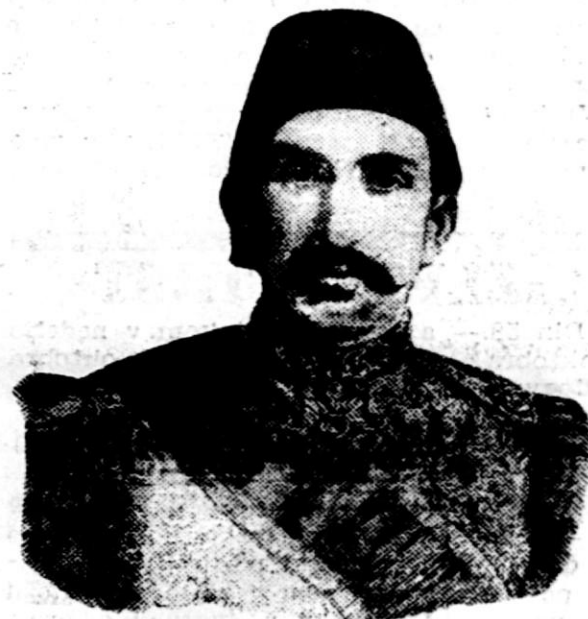
kot novo pridobitev, se je ustavilo število klicev približno na 19.000 dnevno. Ob kon- cu predlanskega leta je začelo število na- raščati in ob koncu lanskega leta je mora- la odgovarjati gospodična ura že 28.000- krat dnevno.

Nekoliko bolj komplicirana je služba go- spodične vremena. Tu je odvisno število vprašanj od tega, kakšno je baš vreme, pa tudi od letnega časa in dnevov v tednu. Najpogostejša so vprašanja glede nestano- vitnega vremena proti koncu tedna, ko so ljudje radovedni, kakšno bo vreme v ne- deljo. Zelo pogosto se informirajo ljudje o vremenu tudi pozimi, ko so smučarji ra- dovedni, kako je v gorah, koliko je snega in kakšno bo vreme čez nedeljo. Telefo- ski naročniki so zadovoljni, da telefonska uprava tako skrbi zanje. Ravnateljstvo br- zovanja in telefona je tudi zadovoljno, ker je končno vsako vprašanje klicanje. Pri velikem zanimanju se je investicija hitro krila in zdaj ima poštna uprava že lepe dohodke od te novotarije.

17 okostnjakov na dnu Bospora

Oni dan so potegnili z dna Bospora 17 ve- likih usmrtih vret, v katerih so bili okost- njaki mladih žen in harem bivega sultana Abdula Hamida. Okostnjake so našli, ko so gradili drugi carigradski most čez Bospor. Zdravniki domnevaljo, da gre za okostnjake mladih žen, ki so ležali na dnu Bospora 25 do 50 let. Zato je dala turška policija takoj pregledati vse stare arhive kriminalnih zlo- činov, pa ni mogla najti nobene zveze med njimi in najdenimi okostnjaki.

Zagonetko 17 okostnjakov je pojasnil šar- polski uradnik, ki je služil še pod sul- tanom. Ti okostnjaki, so ostanki trupel ne- srečnih žensk iz harema krvokežnega sul- tana Abdula Hamida. V njegovem harem je pri- šlo vsako leto mnogo mladih deklet in žen iz raznih krajev bive turške države. Ko je bil Abdul Hamid leta 1909 strmoglavljen in

interniran, se je izkazalo, da je v njegovem haremu mnogo manj žensk, nego bi jih mo- ralo biti. Sultan je baš pošiljal domov de- kleta in žene, ki se jih je bil naveličal. Ni- č se pa seveda ne more spomniti, da bi bil slišal kaj o takih ženah in dekletih. Najbrž se je sultan tako odkril vsake svoje lju- bice, ko se je je naveličal. Evnuhi so jo na njegovo povelje zadavili, truplo pa vrgli v Bospor. Včasih so pa stlačili v vrečo kar živo ženo in jo utopili.

Smrtna nesreča

Maribor, 18. septembra. S strto lobjano je obelzel pod koles- jem voza hlapč Jože Hraštnik, zaposlen na banovinskem posestvu v Svedini pri Gornji Kungoti. Omahnil je tako nesre- čno z voza, da je zadobil pri padcu tako težke poškodbe, da so ga morali maribor- ski reševalci prepeljati v bolnico, kjer pa je kljub skrbni zdravniški negi in takoj- šnji pomoči zadobimim poškodbam v no- či na nedeljo podlegel. Pokojnik je bil ve- sten, pošten in marljiv uslužbenec svedin- skega banovinskega posestva.

MORDA BO PA POMAGALO

— Pomislj, oprala sem Mihovo hlače, zdaj so mu pa premlajne. Kaj naj storim? — Operi še Mihova, pa bo.

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

Zuzana se je med govorom sklonila k Marecha- lu. Na obrazu se ji je poznalo, da govori iskreno. Njene krasne oči so ga prosile. Mladi mož se je vprašal v duhu, kako je mogoče, da je to draže- stno dete hči strašnega Herzoga.

— Verjemite mi, gospodična, da me je vaše za- upanje globoko ganilo, — je dejal toplo. — Vem, da se moram zanj zahvaliti samo vaši ljubeznivosti in čuti, da je nisem zaslužil. Na gospo Desva- rennesovo me vežejo močnejše vezi, kakor so goli osebni interesi; neskončno sem ji hvaležen.

— Vi odklanjate! — je vzklíknila Zuzana bo- lestno zadeta.

— Moram.

— Mesto, ki ga zavzemate, je zelo skromno. — Bil sem srečen, da sem ga mogel dobiti v času, ko nisem imel zagotovljenega niti vsakda- njega kruha...

— Kaj, vi da ste bili v taki...

— Bedi, — je pritrdil Marechal smeje. — Da, gospodična, moji življenjski začetki so bili zelo težki. Ne pozabite, da sem otrok brez rodbine. Mati Marechalova, dobra branjevka iz ulice Pa- vée-au-Malais, me je našla nekega jutra za voga-

53

lom, zavitega v izvod »Constitutionnela« kakor par- starih čevljev. Dobra žena se me je usmili- la, vzgajala me je in me pošiljala v kolegij. Priznati moram, da sem zmagal v vseh šolskih tekmah. Dobil sem nagrade. V težkih časih, ko je bila beda najhujša, sem prodajal celo knjige, z zlato obrezo z liceja Karla Velikega, ki sem jih bil dobil v nagrado. Bilo mi je osemnajst let, ko je moja dobrotnica umrla. Ostal sem brez opore, brez po- moči. Skušal sem rešiti se sam iz težkega polo- žaja, z lastno močjo. Po desetih letih bojev in stradanja sem čutil, da nimam več ne moralne ne telesne. Ko sem se ozrl naokrog, sem spoznal, da so tisti, ki jim je poslano mehko na pot skozi življenje, čisto drugačni kakor jaz. Spoznal sem, da sem rojen kot povprečen človek in namestu da bi krivdo za to valil na boga ali na ljudi ter po- skušal predurjati družabni red s tem, da bi hotel svojo povprečnost uveljaviti z zvijačo ali silo, sem se udal v svojo usodo. In ker nisem spe- dal med tiste, ki znajo ukazovati, sem začel med one, ki znajo ubogati. Znano je vam, da zavze- mam skromen položaj, vendar se pa lahko pre- življam. Nisem častihlepen, prej bi dejal, da sem nekak filozof. Opazujem vse, kar se godi okrog mene, in živim srečno kakor Diogenes v svojem sodu.

— Dobri ste, — je ponovila Zuzana. — Tudi jaz sem filozof in okoli, ki v njem živite, mi prav nič ne ugaja. Nesreča je hotela, da sem iz- gubila mater zelo zgodaj, moj oče, čeprav zelo

nežen z menoj, je pa večkrat prisiljen zanemarjati me. Okrog sebe vidim same milijonarje ali ljudi, ki bi radi postali milijonarji. Izročena sem na milost in nemilost vsiljivosti takih Le Bredov in du Tremplayev. To so dobri plesalci praznih mož- ganov, ki lasijo za mojo doto in v njihovih očeh nisem ženska, temveč s čipkami okrašena vreča denarja.

— To so moderni Argonavti, ti gospodje: hodijo na pot za zlatim runom.

— O, Argonavti! — je vzklíknila Zuzana smeje. — To ste dobro povedali. Nikoli več jih ne bom imenovala drugače.

— Ah, ti tega ne bodo razumeli, — se je za- smejal Marechal. — Ti gospodje namreč niso pod- kovani v bajelovju.

— No, vidite, da nisem preveč srečna sredi svojega bogastva, kakor pravi pesem, — je nade- fjevalo dekle. — Ne zapuščajte me, pridite včasih k meni pokramljat. Vi mi nikoli ne govo- rite banalnosti, vi me nikoli ne dolgočastite. To mi bo odtehtalo vse drugo.

Prijazno je pokimala Marechalu in odšla k svo- jemu očetu, ki mu je Savinien baš podrobno po- ročal o domu Desvarennesovih.

Tajnik se je za hip zamislil.

— Čudno dekle, — je zašepetal. — Kolika ne- sreča, da ima očeta.

Težka zaveza salona, kjer so bili gospod in go- spodična Herzog, Marechal in Savinien, se je dvignila in vstopili so gospa Desvarennesova, nje-

na hči, Cayrol, Sergej in Peter. Salon je bil na koncu enega krila vile in od treh strani je bil obdan s hodnikom steklenih sten, okrašenim s cvetjem. Na ta hodnik so vodila široka okna, na- pol zakrita z velikimi zastori, zadržanjenimi na italijanski način.

V tem salonu se je najraje mudila grofica Vo- resefova. Opremila ga je bila z orientalskim po- hištvom, nizkimi stolički in širokim divanom, kjer se je dalo čez dan tako sladko sanjari. Širok, mehko tapetiran okrogel naslanjač, nad katerim so se dvigali rožnati grmiči, je zavzemal vso sre- dino salona. Okrogle stopnice so vodile s hodnika na teraso, od koder je bil krasen razgled na kra- jino in na morje.

Ko je Savinien zagledal gospo Desvarennesovo na pragu salona, je skočil k nji in jo prijel za obe roki. V njegovem brezdnežju je bil njen prihod vedno nekaj zanimivega. Smešni gizdalini je vohal za tem neko skrivnost, ki bi je bilo treba razjas- niti. Zato je napenjal ušesa in buljil oči, da bi mu ne ušla nobena besedica in nobena kretnja.

— Če bi vedeli, draga teta, kako sem presene- čen, da vas vidim tu, — je dejal s prilizjeno hinavščino.

— Še bolj sem pa vesela jaz sama, — je odgo- vorila gospa smeje. — Toda kaj, otrešla sem se vsakdanje skrbi za teden dni. Živela radost!

— Kaj boste pa počeli tu? — je nadaljeval Sa- vinien.